מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מאפייני הבלדה - דיאלוג, חזרה, פערים וסוף טרגי
- לזהות מאפיינים אלה בבלדות שנלמדו
- לתרגל הבדלה בין בלדה עממית לבלדה אמנותית

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה כללית

1. א – סיפור שמושר עם עלילה דרמטית וסוף טרגי
2. ב – דיאלוג קצר וחד בין דמויות
3. ב – הבן מגלה שהורעל ואמו שואלת שאלות חוזרות
4. ב – האם
5. א – נאמנות למלך מול סכנה בים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוגדרת הבלדה - סיפור דרמטי מושר
2. לא נכון – בבלדות לרוב יש סוף טרגי
3. נכון – זו בלדה אמנותית עברית מתוך 'בלדות וורמייזא'
4. לא נכון – זו בלדה עממית סקוטית, לא עברית

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מושר
2. בן
3. נתן אלתרמן
4. בזים

חלק ד' – התאימו בין הבלדה למאפיין שלה

1 – ד (הרעלה ופער לגבי זהות האהובה)
2 – ה (וידוי הדרגתי על רצח והפתעה לגבי אשמת האם)
3 – ב (נאמנות למלך וסוף טרגי בים)
4 – ג (נאמנות הכלבים והבזים לגיבור המת)
5 – א (דיאלוג בת-אם ורמז לשואה)

חלק ה' – סדרו את מבנה הבלדה הטיפוסי

1. פתיחה דרמטית לעלילה
2. דיאלוג קצר וחד בין הדמויות
3. חזרה או פזמון חוזר לאורך השיר
4. חשיפה הדרגתית של סוד או אשמה
5. סוף טרגי

חלק ו' – כתיבה

1. תשובה טובה תתייחס לכך שהחזרה יוצרת מתח, מדגישה רגשות או מסר מרכזי, ועוזרת לזכור את השיר בעל פה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דיאלוג, חזרה, פערים או סוף טרגי
- למשל - מי האהובה בלורד רנדל, או מי האשם באדוארד אדוארד
- בלדה עממית נוצרה בעם ועברה בעל פה, בלדה אמנותית נכתבה על ידי משורר מסוים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בהשמעת קטע קצר מתורגם מאחת הבלדות כדי להמחיש את הדיאלוג והחזרות
- כדאי לעבוד בזוגות על חלק ההתאמה לפני המעבר למשימת הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בחלקי mc ו-fill בלבד ולדלג על משימת הכתיבה הפתוחה

דף תרגול: הבלדה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בלדה היא סיפור שמושר, ובו עלילה דרמטית, דיאלוג קצר, חזרות ופזמון, פערים שהקורא משלים וסוף טרגי. נכיר בלדות עממיות מגבול סקוטלנד-אנגליה ובלדה עברית של טשרניחובסקי.

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי בלדה?

א) סיפור שמושר עם עלילה דרמטית וסוף טרגי ב) שיר אהבה שמח ג) מאמר מדעי בחרוזים

ד) סיפור ללא דמויות

2. מהו מאפיין מרכזי של בלדה?

א) תיאור טבע ארוך ב) דיאלוג קצר וחד בין דמויות ג) חידון מתמטי ד) רשימת מצרכים

3. מה קורה בבלדה 'לורד רנדל'?

א) הבן חוזר מחתונה שמחה ב) הבן מגלה שהורעל ואמו שואלת שאלות חוזרות ג) הבן יוצא למסע ים

ד) הבן הופך למלך

4. מי מתגלה כאשם ברצח בבלדה 'אדוארד, אדוארד'?

א) שכן ב) האם ג) המלך ד) חבר

5. מה הנושא המרכזי בבלדה 'סר פטריק ספנס'?

א) נאמנות למלך מול סכנה בים ב) תחרות ספורט ג) מסיבת יום הולדת ד) בניית בית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בלדה היא סיפור שמושר בשיר	☐	☐
2	בבלדות יש תמיד סוף שמח	☐	☐
3	את הבלדה 'בת הרב ואמה' כתב שאול טשרניחובסקי	☐	☐
4	'סר פטריק ספנס' היא בלדה עברית מקורית	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. הבלדה היא סיפור ש _____

2. בבלדה 'לורד רנדל' מתקיים דיאלוג בין אם ל _____

3. את הבלדות העממיות הסקוטיות תרגם לעברית המשורר _____

4. בבלדה 'שלושה בני עורב' נשארים נאמנים לגיבור כלבים ו _____

4 חלק ד' – התאימו בין הבלדה למאפיין שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לורד רנדל	___	**א.** דיאלוג בת-אם ורמז לשואה
2. אדוארד, אדוארד	___	**ב.** נאמנות למלך וסוף טרגי בים
3. סר פטריק ספנס	___	**ג.** נאמנות הכלבים והבזים לגיבור המת
4. שלושה בני עורב	___	**ד.** הרעלה ופער לגבי זהות האהובה
5. בת הרב ואמה	___	**ה.** וידוי הדרגתי על רצח והפתעה לגבי אשמת האם

5 חלק ה' – סדרו את מבנה הבלדה הטיפוסי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	דיאלוג קצר וחד בין הדמויות
☐	חשיפה הדרגתית של סוד או אשמה
☐	סוף טרגי
☐	פתיחה דרמטית לעלילה
☐	חזרה או פזמון חוזר לאורך השיר

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: למה לדעתכם בלדות עממיות משתמשות בחזרות ובפזמון? מה התפקיד שלהם בסיפור?

כרטיס יציאה

מהם שני מאפיינים מרכזיים של בלדה?

תנו דוגמה לפער שהקורא צריך להשלים באחת הבלדות שלמדנו

מה ההבדל בין בלדה עממית לבלדה אמנותית?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀